

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Trivselsfremmende skoleudvikling

Jeanette Magne Jensen & Venka Simovska

Forskningsprogrammet Læring for Omsorg,
Bæredygtighed og Sundhed (LOBS)

Indhold af oplægget

- Hvad er trivsel?
- Hvad er trivselsfremmende skole?
- Forskningsbaseret viden om trivsel, miljø og fagligt udbytte
- Hvordan skolens miljø kan styrkes med henblik på at fremme trivsel og faglighed

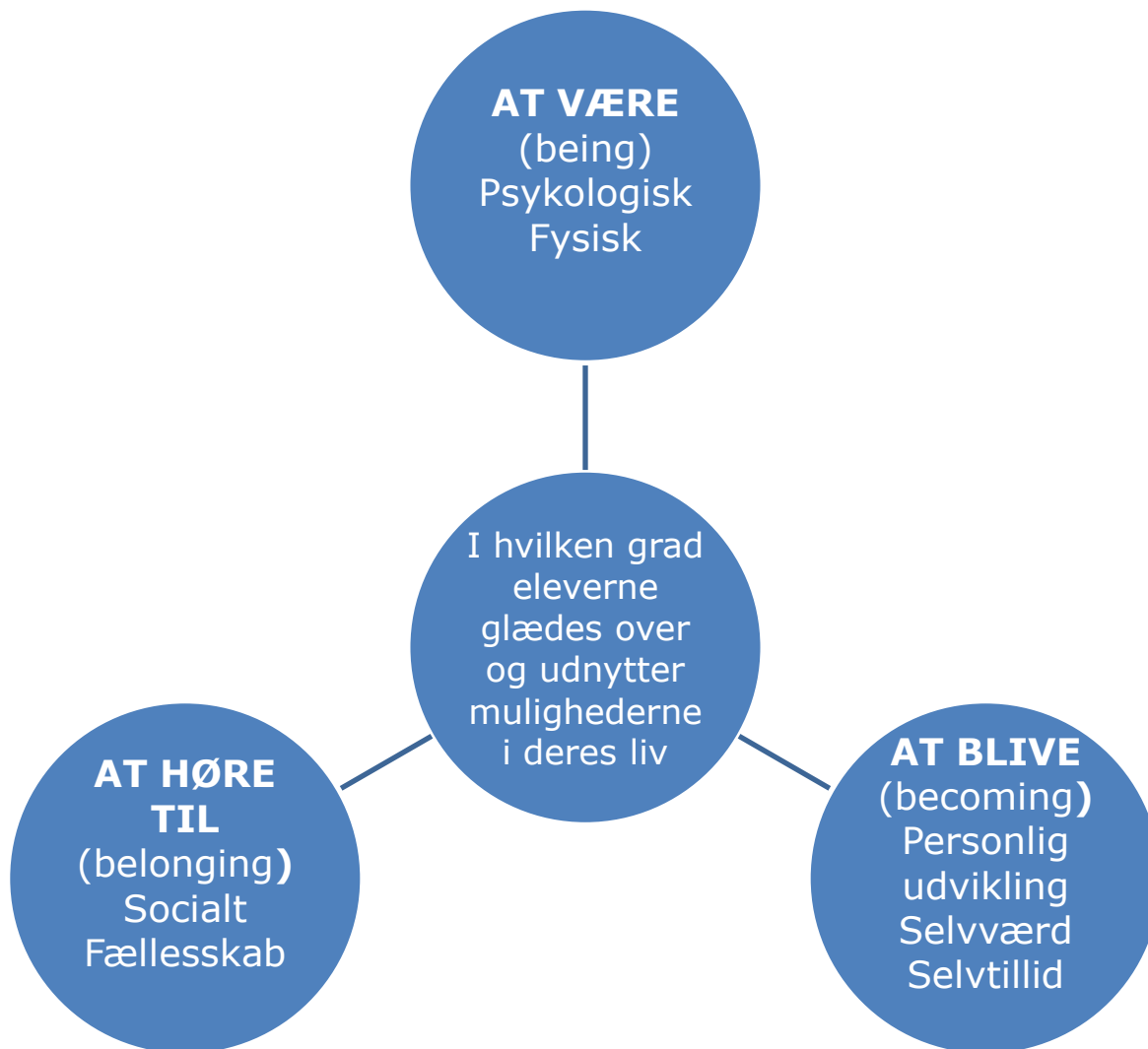

Hovedbudskab

- Trivsel er centralt begreb i reformen
- Trivsel må ikke anskues som monitorering af den enkelte elevs trivsel
- Skolen skal ses som et samlet trivselsfremmende system, hvor elevdeltagelse og –medbestemmelse er udgangspunkt for undervisningen
- Hvorfor?
- Det skaber øget læring – giver fagligt løft

Hvad er trivsel?

I en skolekontekst

	Positive	Negative
Følelseskomponent: <ul style="list-style-type: none">• At blive• At høre til• At blive	At have det godt Selvtillid Selvværd ...	At føle sig udenfor Utilfreds med sig selv Psykiske symptomer ...
Funktionkomponent: <ul style="list-style-type: none">• At blive• At høre til• At blive	Har mange venner Aktive deltagelse I skolen Handlekraft ...	Har svært ved at få venner Social isolation Uro i klassen ...

Hvad er trivselsfremmende skole?

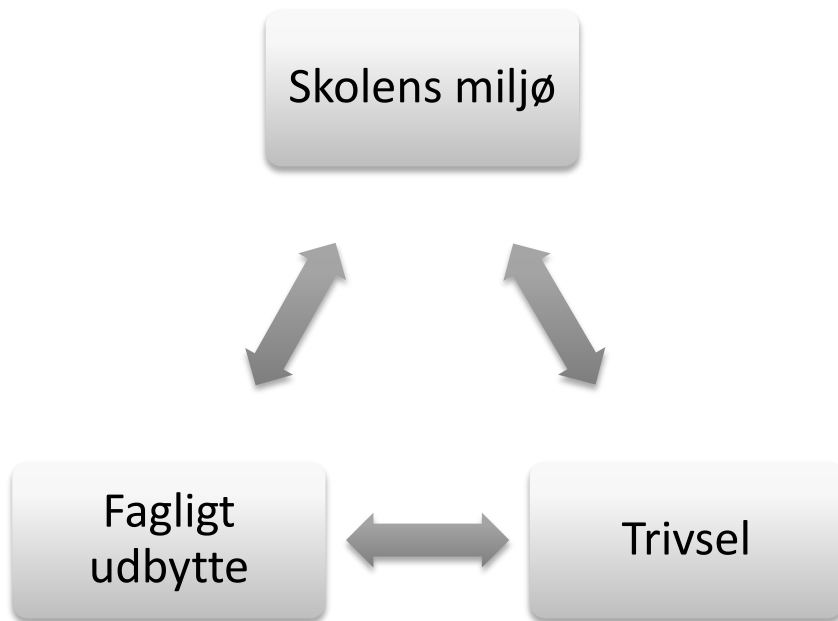
- Internationalt og nationalt

En skole, der konstant har fokus på at udvikle elevernes kapacitet til at lære, leve og lege. (WHO, 1991)

- Det “Europæiske Netværk af Sundhedsfremmende skoler” (ENHPS) blev etableret af WHO i 1991
- Danmark har været medlem af det europæiske netværk siden 1992
- SOL-netværket (Sundhed, Omsorg, Læring) – nationalt forum (praksisniveau)

Skolens miljø, trivsel, og fagligt udbytte

- Bedre *undervisningsmiljø* og styrket *trivsel* understøtter elevernes faglige og sociale udvikling - og er er tæt forbundet med elevernes *læring*

(Rambøll & AU, 2014)

Skolens miljø

- *Det fysiske og æstetiske miljø:*
 - Hvordan er de fysiske rammer på skolen; lokalestørrelse; indeklima; lysforhold; inventar; skolens indretning; skolegårdens udformning; udsmykning og vedligeholdelse af de fysiske rammer
- *Det psykosociale miljø:*
 - Hvordan er kultur og atmosfære på skolen; skolepolitikker (fx mobbe- og sundhedspolitik); lederskab; hvordan er relationerne mellem elev/elev, lærer/elev og lærer/lærer, samarbejde med lokalområdet

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Hvordan kan skolens miljø styrkes med henblik på at fremme trivsel og faglighed?

- Flytte fokus i indsatser fra individ til system - menneskelig udvikling sker i samspil med sociale systemer (Bronfenbrenner, 1979)
- Se skolen som et samlet system, hvor skolens undervisning, det psykosociale og fysiske miljø, lærerkompetencer, tværfagligt samarbejde på skolen og samarbejde med lokalsamfund er vigtige komponenter for elevernes læring, trivsel og sundhed (Jensen og Simovska, 2012)

Skolen som et trivselsfremmende system

- Giver øget tilstedeværelse (reducerer pjæk) og nedsætter antallet af elever, der ikke gennemfører uddannelse (frafald) (Wilson, Gofredson & Najaka, 2001)
- Elever præsterer bedre i matematik, sprogfag (Brown et al., 2004)
- Elever bliver bedre til problemløsning og planlægning (Greenberg et al., 2004)
- Øger elevers faglige præstation (Barry, Clarke, Jenkins & Patel, 2013)

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Hvordan kan skolens didaktik og pædagogik styrkes med henblik på at fremme trivsel og faglighed?

Trivselsfremmende undervisning

Forskningen i LOBS viser

- Undervisning baseret på en *deltagerorienteret tilgang* øger elevernes engagement, motivation og ejerskab af undervisningen (Simovska, 2012)
- *Deltagelse* fremmer elevernes trivsel, læring og handlekompetence, fordi undervisningen har udgangspunkt i virkelighedsnære interesser og prioriteringer hos eleverne (Carlsson & Simovska, 2012)
- *Handlekompetence* øger elevernes evne til at deltage i demokratiske samfundsprocesser (Simovska & Paakkari, 2014)

At give skolen et fagligt løft

Skolen skal udvikle sig på disse præmisser

- Elevinddragelse og –medbestemmelse er væsentlige faktorer i fremtidens skoleudvikling. Fremme elevernes deltagelse
- Trivselen i folkeskolen skal styrkes
- Åbne skolen mod den omgivende verden. Kommunerne forpligtes til at sikre samarbejde med skolerne.

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

